

Tanıtım - Eleştiri

Book Reviews

Adanmış şiirler antolojisi. Yay. Haz. Ahmet Karataş. Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesi, 1998, VI, 187 s. ISBN 975-7653-73-X Elde edilebileceği yer: TKD Ankara Şubesi, Elgün Sok. No: 8/8 06440 Kızılay-Ankara.

Adanmış Şiirler Antolojisi Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesinin şiir dizesinden ikinci kitabı olarak yayımlandı. Kitabı yayına hazırlayan Ahmet Karataş'ın da sunuşta belirttiği gibi "Adanmış Şiirler Antolojisi, hem antoloji geleneğimiz, birikimimiz içinde bir başka benzerinin olmayışı; hem de, adayanla adanan arasındaki duygusal ilişkinin anlamlandırılması, çeşitlendirilmesi bakımından önem kazanmaktadır".

Kitapta 36 yerli 23 yabancı olmak üzere toplam 59 şairden 82 şiir yer almıştır. Yerli ve yabancı şairler ayrı gruplar halinde ve kendi içinde soyadı sırasına göre verilmiştir. Her şair kısa bir biyografi ile tanıtılmıştır.

Kitapta yer alan şairler, Türk ve dünya edebiyatının en tanınmış isimlerinden seçilmiştir. Bu da kitabı daha ilgi çekici kılmaktadır. Kendi dalında ilk olan bu seçki, şiir severlerin zevkle okuyacağı şiirlerden oluşuyor. Yazımızı kitabın 28. Sayfasında yer alan Necati Cumalı'nın Nurullah Ataç'a adadığı ve içimizde yaşama sevinci yeşerten bir şiirle bitirmek istiyoruz.

Günaydın

-Nurullah Ataç'a-

Günaydın tavuklar, horozlar
Artık memnunum yaşamaktan
Sabah erkenden kalktığım zaman
Siz varsınız;
Gündüz işim var, arkadaşlarım,
Gece, yıldızlar var, karım var,
Günaydın tavuklar, horozlar!

Ali Can
Kütüphaneler Genel Müdürlüğü

Paulo Freire ve Donaldo Macedo. *Okuryazarlık: Sözcükleri ve dünyayı okuma*. Çeviren Serap Ayhan. Ankara: İmge Kitabevi, 1998. ISBN 975-533-233-2.

Okur yazarlık, kütüphanecilik alanında sıkça kullanılan kavramlardan bir tanesidir. Kavramın, kullanım yoğunluğunda okuryazarlığın gerek Türkiye’de ve gerekse dünyada hala çözümlenememiş bir sorun olmasının etkisi yadsınamaz. Alanımızda bu kavrama ilişkin olarak yapılan tartışmalarda genel yaklaşım, okuryazarlığın, gelişen teknolojik koşullara bağlı olarak yeni adlar kazandığı, ancak özünde “teknik beceri” olduğu yönündedir.

Oysa ki Freire ve Macedo, bu yapıta kavrama çok farklı bir anlam içeriği yüklemektedirler. Yazarlar, okuryazarlığı en genel anlamıyla, dünyada olan biteni doğru algılamanın/kavramanın, yani dünyayı okumanın bir aracı olarak ele almaktadırlar. Onlar için okuryazarlık, demokrasinin kurumlaşma koşulu, kültürel siyasal, özgürleştirici değişmeyi yükselten güç, kişinin dünya ile ilişkisi, bir mücadele alanı ve bir eleştiri biçimidir. Bu durumda, okumazyazmazlık kültürel yoksunluk anlamına gelmektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde okuryazarlığa yalnızca teknik bir beceri olarak değil, özgürlük için kültürel eylemin zorunlu bir temeli, bir toplumsal kurum ve toplumsal kimlik olmanın ana boyutu olarak bakılır. Kısaca, okuryazarlık, dünyayı algılama ve değiştirmenin, kimlik kazanmanın temeli ve özgürleşme bakımından da kültürel mücadelenin bir aracıdır. Kuşkusuz okuryazarlığın tanımındaki en önemli içerik boyutu bireyin dünyayı kavramasında eleştirel, diyalektik ve dönüştürücü bir düşünme yapısına sahip olmaktır.

Kitapta yer alan bazı bölümler şunlardır:

- Okuma-Yazma ve Siyasal Güçlenme Eğitim Bilimi
- Yetişkin Okuryazarlığı ve Halk Kitaplıkları
- Okuma Eyleminin Önemi
- Okuryazarlık Üzerine Yeniden Düşünme
- Eylemde Okuma-yazma
- Amerika Birleşik Devletleri’nde Okuryazarlığın Okuma-Yazmazlığı
- Okuma-Yazma ve Eleştirel Eğitim

Çeviriden kaynaklanan bazı okuma güçlüklerine/kitabın zor okunmasına karşın, okuryazarlık kavramını değişik bir açıdan düşünmek ve kendini bu kavrama ilişkin olarak zenginleştirmek isteyenler için bir eser olduğu söylenebilir.

Yrd. Doç. Dr. Bülent Yılmaz
H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü

Rosovsky, Henry. *Üniversite: Bir dekan anlatıyor*. Çev. Süreyya Ersoy. 8. Bs, Ankara: TÜBİTAK, 1996. 316 s. (TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları; 6) ISBN 975-403-005-7 Elde edilebileceği yer: TÜBİTAK.

TÜBİTAK'ın popüler bilim kitapları arasında çıkmış olan yapıtın orijinal adı "The University: An Owner's Manual" yani Türkçe tam karşılığıyla "Üniversite: Sahibinin El Kitabı"dır. Yazar bu ismi, bazı grupların (öğrenci, öğretim üyeleri...) üniversiteyi kendi mülkiyetlerinde görüyor olmaları nedeniyle tercih ettiğini belirtiyor.

Son derece akıcı bir dille ve yalın bir anlatımla sunulan eserde öğrencilere, öğretim üyelerine ve idari yapıya ilişkin konulara değinilmiş. Örneğin, Harvard Üniversitesi'nin Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığı için yazarın adı geçtiğinde Bayan Rosovsky'nin buna çok üzüldüğünü ve yazarın da aynı duygularla gazete haberinin yanlış olabileceğini söyleyerek eşini teselli etmeye çalıştığını büyük bir şaşkınlıkla okuyorsunuz. İster istemez "acaba bizde de dekan seçilme olasılığına üzülenler var mıdır? Diye sormadan edemiyorsunuz.

Bir üniversitenin gereksinim duyduğu bir alan için öğretim üyesi ararken "dünyada bu alanın en iyisi kimdir? Sorusundan kalkarak, en iyinin ilk kriterini ise "bilimsel yetenek" şeklinde belirlediklerini "bilim adına" büyük memnuniyetle öğreniyorsunuz.

Öğretim üyesi-öğrenci ilişkisine sık sık değinilen eserde, yazar bir yerde konuyla ilgili olarak şöyle bir açıklama yapıyor: "Lisansüstü öğrencileri, öğretim üyelerinin bilimin devamını sağlayan genç çömezleridir. Onların aynı zamanda çocukları ve mirasçıları olarak düşünülebilirler. Almanya'da doktora tezi danışmanı profesöre, Doctorvater (doktor-baba) denilir ve bu ideal durumu belirtir". Yazar bu konuda ayrıca, kendi tez danışmanının zor bir dönemden geçerken kendisini bir hafta süreyle evinde konuk ettiğini ve her gün uzun saatler boyunca bulgularını tartıştıklarını ilave ediyor. Düşünmesi bile güzel geliyor insana.

"Öğrenciler", "Profesörler" ve "Yönetim" ana başlıklarından oluşan eser, birinci hamur kağıda çok temiz bir işçilikle basılmış ve 1994-1996 yılları arasında 8 baskıda, 20.500 baskı sayısına ulaşmıştır.

Erol Yılmaz
Yükseköğretim Kurulu
Yayın ve Dokümantasyon
Daire Başkanlığı